

cího soudu správné, takže není ani třeba obírat se dalším důvodem odvolacího soudu, čerpaným z §§ 837 a 1238 obč. zák. a ze zjištěné skutečnosti, že správu domu vede a vedl jen manžel.

Čís. 10206.

Nesplozené (nepočaté) děti nejsou vůbec způsobilé k právům a nemohou tudíž ani opatrovníkem uzavřítí jednání odporovatelné. Lhostejno, že nemovitost, o níž šlo v odporovatelné smlouvě, byla jim knihovně připsána.

(Rozh. ze dne 4. října 1930, R II 237/30.)

Žalobci domáhali se žalobou, o níž tu jde, by bylo uznáno právem, že žalované nenarozené děti, které ještě vzejdou z manželství Josefa a Marie H-ových, jsou povinny uznati, že trhová smlouva ze dne 17. června 1927 a dodatek k ní ze dne 29. srpna 1927 jsou proti pohledávce žalobců 6.071 Kč 21 h s přísl. bezúčinné a že žalované nenarozené děti jsou povinny trpěti uspokojení pohledávky žalobců a útrat sporu exekucí na dům čís. pop. 95. Žalobu odůvodňovali tím, že jejich pohledávka proti Josefu a Marii H-ovým vznikla z převodu dle kupní smlouvy ze dne 26. března 1924, dle níž oni od manželů H-ových koupili nemovitosti. Manželé Josef a Marie H-ovi byli tehdy majetní rolníci a aby nemuseli platiti dluhy, zejména i obecní dávky z přírůstku hodnoty svých nemovitostí, zakoupili podle kupní smlouvy ze dne 17. června 1927 pro své nezletilé děti Marii, Josefa, Olgu a Jiřinu a dále pro své děti, které z jejich manželství ještě vzejdou, dům vl. čís. 61 a vzali na sebe zaplacení veškerých výloh, spojených se sepsáním smlouvy a vyhradili si pro sebe právo doživotního a bezplatného užívání nemovitostí čís. 61. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu a vrátil mu věc, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Prvý soud zamítl žalobu z důvodu, že prý tu není na straně žalovaných vůbec právního jednání, tím méně odporovatelného jednání. K tomu úsudku dospěl, zjistiť, že při sjednávání trhové smlouvy nebyly nenarozené dítky nikým zastoupeny, opatrovník Jan S. prý zastupoval jen žijící dítky manželů H-ových, nezl. Marii, Josefa, Olgu a Jiřinu H-ovy, protože ve smlouvě jest uveden Jan S. jako opatrovník nezl. žijících dětí právě uvedených a jest prý smlouva ta schválena opatrovnícky jen ohledně nezl. dětí H-ových. Prohlášení ve smlouvě trhové (odst. I), že opatrovník kupuje nemovitosti jménem žijících dětí H-ových i nenarozených, prý na věci nic nemění. Návoru tomu nelze přisvědčiti. Není rozhodné, kdo jest uveden v záhlaví smlouvy jako jednající, nýbrž záleží na tom, kdo nemovitost skutečně koupil podle obsahu smlouvy. A tu v odst. I. smlouvy, jak první soud sám zjišťuje, prodávají manželé D-ovi nemovitosti nezl. dětem Marii, Josefu, Olze a Jiřině H-ovým, jakož i dětem, které z manželství Josefa a Marie H-ových vzejdou, a tyto svým opatrovníkem k věci Janem S-em nemovitosti kupují a přejímají. Jest jasno, že kupujícími byli

kromě žijících dětí H-ových i dívky nenarozené a že nenarozené dívky byly zastoupeny opatrovníkem S-em. Jest dále nesporno, že kupní cena byla zaplacená za všechny kupující dívky manželů H-ových, tedy i za nenarozené dívky manželů H-ovými, kteří chtěli i budoucím svým dítkám zajistiti podíl na nemovitostech, by nebyly zkráceny, kdyby byly nemovitosti připsány jen dítkám v době sjednání smlouvy žijícím. Jest dále nesporno, že nemovitost jest knihovně připsána nezl. Marii, Josefu, Olze a Jiřině H-ovým a dětem, které z manželů Josefa a Marie H-ových vzejdou. Z těchto zjištění plyne, že právní jednání, smlouva kupní, i jménem žalovaných nenarozených dětí byla uzavřena. Otázkou, zda jest platná, čili nic, nelze se v poměru k žalobcům obírat, ježto se žalobci jako osoby třetí nemohou domáhati neplatnosti smlouvy, aniž opravy nesprávného knihovního zápisu. Nemá proto též význam, zda smlouva byla schválena jen ohledně žijících nezl. dětí. Poněvadž opatrovník S. ujednal smlouvu též jménem žalovaných a právní jednání tedy bylo uzavřeno, může mu býti odporováno, jsou-li tu podmínky odpůrčího zákona, čemuž se zdá nasvědčovati celé provedení kupní smlouvy, neboť nemovitost koupili vlastně manželé H-ovi, any dívky peníze na kupní cenu neměly a tito manželé zaplatili kupní cenu za ně ze svého. Je-li tu právní jednání, bylo řešiti otázku odporovatelnosti, kterou se ovšem prvý soud neobíral v důsledku svého právního názoru a jest řízení kusé.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu s poukazem, by o odvolání žalobců, nehledě k důvodu, z něhož rozsudek prvního soudu zrušil, dále po zákonu jednal.

D ů v o d y:

Ve sporu jde o odpůrčí žalobu z důvodu odporovatelnosti podle § 2 čís. 3 a § 3 čís. 1 odp. řádu. Právním jednáním, jemuž se odporuje, jest tržová smlouva ze dne 17. června 1927 a dodatek k ní ze dne 29. srpna 1927. Žalobci tvrdí, že žalují žalované nejen proto, že uzavřeli odporovatelné jednání, nýbrž i proto, že nabyli z odporovatelného jednání majetkový prospěch, nabyvše knihovního vlastnictví k nemovitosti, o níž jest řeč, ve smlouvě, které se odporuje. Žalovanými jsou »nenarozené děti, které z manželství Josefa a Marie H-ových vzejdou«. Že některé z nenarozených dětí, o něž jde, bylo v době, kdy došlo k odporovatelnému jednání, počato, nebylo ve sporu ani tvrzeno, tím méně zjištěno. Je otázkou, zda byly nenarozené děti, o něž jde, v době, kdy došlo k odporovatelnému právnímu jednání, právními podmínky, totiž osobami způsobilými k právům, neboť jen pak mohly smlouvu uzavřít po případě nabytí z ní prospěch, an právní jednání může učiniti jen ten, kdo jest způsobilým k právům. Podle § 22 obč. zák. mají i nezrozené děti od doby svého početí nárok na ochranu zákona. Zákon připisuje tudíž plodu, počatému, ale ještě nenarozenému dítěti podmíněnou způsobilost k právům (Krainz-Ehrenzweig I. sv. str. 144). Nezplozené, nepočaté děti, o něž podle obsahu spisu jde, nejsou vůbec způsobilé k právům (Krainz-Ehrenzweig svazek I. str. 144 a svazek II. str. 477 a 311 a

Mayr-Dominik obč. právo 1 str. 69) a nemohou proto ani opatrovníkem uzavřítí právní jednání. Ovšem mohou jim býti zajištěna práva pro případ jejich existence (§§ 612, 630, 632 obč. zák.), kde není zapotřebí jejich spolupůsobení, poslední vůlí, nadací nebo smlouvou ve prospěch třetí osoby. Nemohly tudíž v souzeném případě žalované nezplozené děti uzavřítí odporovatelné jednání a nemohly z něho nabýti prospěchu, ano ke přijetí prospěchu ze smlouvy uzavřené prý s nimi bylo třeba jejich spolupůsobení, jehož tu však nebylo právě pro nedostatek jejich způsobilosti k právům. Trhovou smlouvou, již se odporuje, a dodatkem k ní nevzniklo tudíž proti žalovaným právní jednání vůbec. Na věci nemění nic okolnost, že nemovitost, o niž šlo, v odporovatelné smlouvě byla, jak jest zjištěno, připsána knihovně i žalovaným nenarozeným dětem. Okolnost ta nemůže mítí vliv na posouzení věci v této rozepři, neboť, nemohly-li nenarozené děti nabýti smlouvou vlastnictví k nemovitosti, nejsouce způsobilé k právům, nemohly ani knihovním zápisem nabýti prospěchu ze smlouvy, nejsouce v době, kdy došlo k odporovatelnému právnímu jednání, právním podmětem. Není-li tu právního jednání žalovaných, nelze mluvit ani o tom, že jsou tu předpoklady odpůrčí žaloby, která právě předpokládá (§ 1 odp. ř.), že jest tu právní jednání, jemuž se odporuje. Odvolací soud neposoudil proto věc správně s hlediska právního, dospěv k názoru, že jest tu právní jednání žalovaných. Tím odpadl důvod, pro který odvolací soud zrušil napadený rozsudek. Bylo proto k rekursu stěžovatelů zrušiti napadené usnesení a uložití odvolacímu soudu, by o odvolání žalobců znovu po zákonu jednal, nepřihlížeje k důvodu, pro který rozsudek zrušil.

Čís. 10207.

Katastrální měřičský úřad nemůže býti stranou právní rozepře. Byla-li žaloba podána proti »katastrálnímu měřičskému úřadu, zastoupenému finanční prokuraturou« na (okresním) soudě sídla žalovaného úřadu mimo sídlo finanční prokuratury, jest nejen řízení prohlásiti zmatečným, nýbrž i žalobu odmítnouti.

Finanční prokuratuře, jež vystupovala jako právní zástupce úřadu, nemajícího právní osobnost, nelze přisouditi útraty (úspěšného dovolacího rekursu).

(Rozh. ze dne 4. října 1930, R II 343/30.)

Zalobu proti katastrálnímu měřičskému úřadu v U., zastoupenému finanční prokuraturou, o vyplacení mzdy, soud první stolice (okresní soud v U.) odmítl, ježto katastrální měřičský úřad není právnickou osobou a nemá tedy ani způsobilosti býti stranou právní rozepře. Rekursní soud napadené usnesení i s předchozím řízením počínajíc nařízením roku k ústnímu jednání prohlásil zmatečným a zrušil je a nařídil prvnímu soudu, by se pokusil o odstranění nedostatku procesní způsobilosti žalované strany. Důvody: Stěžovatel má za to, že